

УДК 94(=163.41)

Драган Р. Млађеновић

Београд

ФАЛСИФИКОВАЊЕ ИСТОРИЈЕ СРБА

Сажетак

Штета коју је Тајна конвенција произвела по суверенитет државе Србије трајала је колико и власт краља Милана, међутим, штета коју је Тајна конвенција трајно произвела и која траје до данас, већ 140 година, јесте српско одрицање од истраживања српске прошлости и писања историје Срба. Иако се то у Конвенцији не тражи изричито, српска влада је снисходљиво и великодушно препустила писање српске историје бечким и берлинским научницима. Ови су, разумљиво, историјску науку злоупотребили у геополитичке сврхе.

Тако је настала теорија о досељавању Срба (они их називају Словенима) из некаквих карпатских мочвара у Подунавље и на подручје Ромејског царства почетком 7. столећа, за владавине ромејског цара Ираклија (грч. *Ἡράκλειος*, 575–641, владао од 610–641). Најчешће се помиње 626. година, јер је тада била инвазија Авара и Словена на Цариград, па су ти догађаји наводно условили досељавање ових дивљака на Балкан.

Кључне речи: фалсификовање историје, Срби, историја Срба, Тајна конвенција

Финале епске борбе Срба за Крст часни и слободу златну огласила је Невесињска пушка 1875. године, и тако покренула устанак херцеговачких Срба против вишевековног османског завојевача. Пушка је одјекнула и у матичној српској држави, па је млади кнез Милан Обреновић већ следеће, 1876. године, подигао народну војску Кнежевине Србије и повео у ослобађање од вазалне подчињености Османском царству, а за пуно државно осамостаљење.

Уз помоћ руских официра и добровољаца, војска Кнежевине Србије је после три године (1878) добила овај рат против „болесника на Босфору“. Истовремено је и војска царске Русије успешно окончала рат против истог противника, који је мировним споразумом у малом граду Сан Стефану крај Цариграда закључен 3. марта 1878. Турци су, уплашени присуством руске војске пред зидовима престонице прихватили услове мира, иако су они Османско царство лишавали готово свих поседа у Европи.

Након ових великих војних победа руске војске и склапања прелиминарног Сан-Стефанског мира, све су велике силе настојале да тајним погађањем са султановом владом добију неке уступке. Тада је почело распарчавање некада моћног турског Султаната: Велика Британија је на тај начин од султана добила Кипар, али Аустроугарској није пошло за руком да јој турски владар омогући легалну окупацију Босне и Херцеговине.

Одлукама Санстефанског споразума, до тада вазалне кнежевине Султаната, Србија, Црна Гора и Влашка са Молдавијом (која ће 1918. постати Румунија) добиће пуну самосталност. Али, ствара се и Велика Бугарска која је само формално турски вазал и коју у ствари контролише Русија. Ова држава ће се простирати од Дунава на северу до Егејског мора на југу и од Црног мора на истоку, до Охрида и Ниша на западу, тј. на рачун суседне Србије. Српско-бугарске свађе, углавном око граница, које су изазвали глупост и пробугарска пристрасност одговорних руских званичника, развиле су се у смртно непријатељство. Читаво подручје које су заузеле српске трупе кнез Черкаски означава као бугарске, додељујући Бугарској Призрен и Приштину, чак и нишки округ. Иначе, Русија је овим уговором стекла превласт на истоку. Добијањем

Бесарабије, стекла је контролу над Бугарском, будући да је овој границе раширила до Једрена, Солуна и Цариграда, а преко ње и над Солунским заливом и мореузима. Чинило се да је руски сан о изласку на топла мора остварен. Међутим, „Царица мора“, Велика Британија, никако није хтела да дозволи излазак Русије на Егејско море и контролу над Босфором и Дарданелима, јер би се тиме довела у питање њена превласт у источној трговини. Британија је на Босфору штитила Суецки канал и пут за Индију. Британске лађе су одмах по потписивању уговора ушле у мореузе, а њена дипломатија је заузела претећи став према Русији. Француска и Аустроугарска, свака због сопственог интереса, стале су уз Британију што је Русију довело у ситуацију сличну оној у Кримском рату. Русија је била приморана да се приклони арбитражи великих западно-европских сила. Зато су оне на брзину сазвале конгрес који треба да обори већину одредаба Санстефанског споразума и исцрта границе нових држава које ће одговарати њиховим империјалистичко-експанзионистичким интересима.

Немачки државник и канцелар Ото фон Бизмарк (Otto Eduard Leopold von Bismarck-Schönhausen, 1815-98) је као домаћин Конгреса позвао у Берлин представнике Русије, Аустроугарске, Италије, Француске и Велике Британије, па је заседање могло почети већ 16. јуна 1878.

Представник Кнежевине Србије на овом конгресу био је Јован Ристић (Крагујевац, 1831 – Београд, 1899), вешт дипломата и искусан политичар и државник. Од 1868–72. у време малолетства кнеза Милана Обреновића (Марашешти у Влашкој, данашњој Румунији, 1854 – Беч, 1901), Ристић је био најутицајнија личност од тројице владаревих намесника. У спољној политици Ристић је покушавао да уједини српски народ у једну државу као што су то већ урадиле Пијемонт у Италији (1850–70) и Пруска у Немачкој (после победе у пруско–француском рату 1871), и да, колико је могуће, смањи зависност Србије од Аустрије и Русије.

Будући да је Српско-турски рат 1877 – 1878. био успешан за српску војску, чинило се да постоје добри изгледи да се остваре главни државно–политички циљеви Србије.

Јован Ристић је пред Берлински конгрес закључио два уговора: Трговински, којим је Србија могла своју робу да извози само у Аустроугарску, и уговор о изградњи српске железнице за Монархију. Такође се у име Српске владе одрекао Новопазарског санџака у замену за аустроугарско заступање српских интереса на заседању Берлинског конгреса.

Иначе, Ристићев положај на конгресу био је изузетно тежак, деликатан и са свих страна притиснут: од Беча да препусти територије на западу, а од Русије да на истоку Бугарској преда области око Пирота и Трнова. Ристић се борио да обезбеди одговарајућу добит за Србију, а да истовремено задржи пријатељске односе и са Бечом и са Петроградом.

Гледано у целини, Србија је веома добро прошла у Берлину, јер је на југо-истоку проширила своју територију за читаву четвртину. Од свих балканских дипломата, само је Ристић, који је скромно наступао на конгресу, добио све што је требало за Србију, не увредивши ниједну силу и оставши са свима у добрим односима. Преузимањем контроле над јужноморавском долином Србија је постала владар главних праваца из Европе на Балкан, а отворен је и правац долином Вардара.

Кнез Милан је отпутовао 1881. у Петроград, где је примљен сасвим хладно, одакле се вратио још више разочаран и уверен да од Русије нема шта да очекује.

Тада је у Милановој спољној политици настао велики заокрет: по повратку из Петрограда кнез је 09/22. јуна 1881. посетио Беч, где је са аустријским министром иностраних послова Хајмерлеом и са Бенијамином Калајем уговорио потписивање Тајне конвенције.¹

После овог договора састављена је Тајна конвенција, коју је 16/28. јуна 1881. у име Србије подписао Чедомиљ Мијатовић (Београд, 1842 – Лондон, 1932), тадашњи министар иностраних дела и личност од највећег поверења кнеза Милана, а у име царског и краљевског величанства амбасадор у Србији Габријел

---

¹ Гргур Јакшић, *Из новије српске историје, Абдикација краља Милана и друге расправе*, Просвета, Београд, 1953, стр. 78-79.

барон од Херберт–Раткеала. Споразум је био тајни, за њега су на српској страни знали само кнез и два министра. Разумљиво: ни остатак Српске владе, ни радикалска опозиција са народом, овакво понижење не би одобрили.

Ево главних одредби Тајне конвенције:

Чл. I: (...) Између Аустро-Угарске и Србије владаће сталан мир и пријатељство. Обе владе обавезују се да ће узајамно водити пријатељску политику.

Чл. II: Србија неће никако трпети политичка, верска или друга сплеткарења која би, полазећи с њеног земљишта ишла против Аустро-Угарске Монархије, подразумевајући ту и Босну, Херцеговину и Новопазарски санџак. Аустро-Угарска прима на себе исту обавезу према Србији и њеној династији чије ће одржање и утврђење помоћи свим својим утицајем.

Чл. III: Ако Кнез Србије буде нашао за потребно да, у интересу своје династије и своје земље, узме за себе и своје потомке краљевску титулу, Аустро-Угарска ће ту титулу признати чим буде проглашена у законској форми и употребиће свој утицај да је и друге силе признају.

Чл. IV: Аустро-Угарска ће се заузети да помогне интересе Србије код других европских влада. Без предходног споразума са Аустро-Угарском Србија неће преговарати ни закључивати политички уговор с другом којом владом и неће пустити на своје земљиште какву страну војску, редовну или нередовну, па чак ни под именом добровољаца.

Чл. VII: (...) Ако стицајем догађаја чији се развој не може данас предвидети Србија буде у стању да се прошири у правцу својих јужних граница (изузимајући Новопазарски Санџак), Аустро-Угарска се неће томе противити и заузеће се да и друге силе склони на држање повољно по Србију...”

Чл. VIII: Овај уговор остаће на снази десет година рачунајући од дана измене ратификације. Шест месеци пре његовог истека уговарачке стране споразумеће се, ако буде потребно, о његовом продужењу или о изменама које би прилике могле учинити потребним.

Чл. IX: Уговарачке стране обавезују се да ће овај уговор држати у тајности и да без претходног споразума неће саопштити било којој другој влади ни његово постојање ни његову садржину.

Следећи чин је било проглашење Србије за краљевину 28. фебруара 1882. године, а кнез Милан постаје први нововековни краљ Србије. Аустроугарска је, у складу са обавезама из Тајне конвенције, израдила признање код великих европских сила.

Штета коју је Тајна конвенција произвела по суверенитет државе Србије трајала је колико и власт краља Милана – тачно седам година. На прослави Дана Краљевине 22. фебруара (или 6. марта по грађанском календару) 1889. године, краљ Милан је објавио своју абдикацију. Силазећи са престола, краљ Милан је, по Уставу, одредио три намесника који ће обављати владарске дужности до пунолетства његовог сина и наследника, краља Александра (Београд, 1876 – 1903).

Међутим, штета коју је Тајна конвенција трајно произвела и која траје до данас, већ 140 година, јесте српско одрицање од истраживања српске прошлости и писања историје Срба. Иако се то у Конвенцији не тражи изричито, српска влада је снисходљиво и великодушно препустила писање српске историје бечким и берлинским научницима. Ови су, разумљиво, историјску науку злоупотребили у геополитичке сврхе.

Тако је настала теорија о досељавању Срба (они их називају Словенима) из некаквих карпатских мочвара у Подунавље и на подручје Ромејског царства почетком 7. столећа, за владавине ромејског цара Ираклија (грч. Ηράκλειος, 575–641, владао од 610–641). Најчешће се помиње 626. година, јер је тада била инвазија Авара и Словена на Цариград, па су ти догађаји наводно условили досељавање ових дивљака на Балкан.

Крунски (и једини) сведок овог измишљеног досељења дивљих Словена – Срба на земљу цара Ираклија око 626. године, је спис *De administrando Imperio* („О управљању Царством“) кога је између 948. и 952. лета Господњег наводно написао ромејски цар Константин Седми звани Порфирогенит (гр. Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος, „рођен у пурпуру“, владао

од 913–959). Спис *DAI* наменио је своме сину и наследнику царског престола Роману II (гр. Ο Ρωμανός Β΄, рођен 939., владао од 959–963). У посвети је писало: *Πρὸς τὸν ἴδιον υἱὸν Ρωμανόν* („Властитом сину Роману“).

Изворни спис није сачуван. Приређивач првог штампаног издања (Leiden, 1611), био је низоземски класични филолог и антиквар Јохан Меурсиус (латинизовано Johannes Meursius, право име Jan van Meurs, 1579–1639). Меурсиус је објавио реконструисани грчки текст, коме је додао свој превод на латински и целој књизи дао латински наслов *De administrando Imperio*, који се од тада усталио у историјској науци.²

Срби су тек у време тзв. Илирског покрета средином 19. столећа први пут чули за цара Константина Седмог Порфирогенита и за његов запис о сеобама Словена. Причу о досељавању Словена увео је у школске програме и уџбенике српских ђака и студената тадашњи министар просвете и црквених дела Стојан Новаковић (Шабац, 1842 – Ниш, 1915). Било је то у време његовог министровања (1880–83).

На темељу ове основне кривотворине о досељењу Словена у 7. веку грађена је читава кула од карата лажне српске повеснице.

Служећи се полугама своје готово неограничене власти, Стојан Новаковић је 1894. отерао у превремену пензију Пантелију Срећковића (Велико Крчмаре, 1834 – Београд, 1903), редовног члана Српске краљевске академије и професора историје на Високој школи у Београду. Његову катедру Новаковић је поверио свом куму, самоуком историчару Љубомиру Ковачевићу (Петница, 1848 – Врњачка Бања, 1918). Проф. Ковачевић се као научни истраживач истакао тако што је на цркви из 12. века у Бијелом Пољу пронашао натпис „Мирослав Завидин“. Познато је да се један од тројице старије Немањине браће звао Мирослав, па је та чињеница била довољна да неког Завиду за кога нико дотад није чуо нити знао ко је ни шта је, прогласи за оца Великог жупана Стефана Немање. Немања је ваљда тако и добио име, јер је од

2 *Constantini Porphyrogenetae Imperatoris Opera*, Iohannes Meursius collegit, coniunxit, edidit. Ex Officina Elzeviriana Lugdunum Batavorum, 1611.

оца Завиде наследио – ништа. И тако је врли истраживач проф. Ковачевић „научним“ средствима ослободио Аустроугаре ноћне море у вези с прошлошћу Херцеговине и Немањиног порекла, јер су се ови завојевачи српске земље својски трудили да оспоре српски карактер Немањине очевине – Босне и Херцеговине.

Трећи члан штеточинског триумвирата био је један разбарушени калуђер. Звао се Иларион Руварац (Сремска Митровица, 1832 – манастир Гргетег на Фрушкој Гори, 1905). Отац Иларион се сматра утемељивачем тзв. „критичке историографије“ којом је желео да покаже своју научну објективност и непристрасност. Треба стално имати у виду да је Тајна конвенција од Срба у матичној земљи тражила да не гледају преко Дунава и Дрине и да тамошње Србе не сматрају својим сународницима. Зато је отац Иларион, као пречанин и поданик великог Ћесара, све што је у Срба било свето и честито и милеме Богу приступачно, критички преиспитивао, да би по укусу господе у Бечу и Будимпешти, ненаклоњене „схизматичним“ Србима, рушио српске „митове“ и „критички“ срозавао српске великане и јунаке епских песама.

Ко жели да уништи неки народ, примениће прастару тактику: прво ће му обрисати историјско памћење, а затим специјалном лоботомијом уградити фалсификовану историју. Кривотворина о досељавању Словена–Срба на земљу на којој овај народ заправо живи од памтивека, лансирана је да би се показало да Срби уствари немају право на сопствену земљу. С тим уверењем су и ђаволје легије Црно-жуте монархије у лето 1914. кренуле на Краљевину Србију. Срећом, Бог је ипак на страни праведника.

Иако су захтеви и обавезе наметнуте Србији Тајном конвенцијом биле на снази само седам година (од 22. фебруара 1882. до 22. фебруара 1889), колико је трајала власт краља Милана, кривотворине српске историје су „водоотпорне“, па се од тада већ 140 година провлаче се кроз све уџбенике историје за српске ђаке и студенте! Иако је убедљивим научним средствима и доказима сразмерно лако срушена догма о досељавању,³

---

3 Пошто је овде реч о кривотворини о којој су написане читаве књиге, радозналост читаоца упућујем на изврсну студију: Јован И. Деретић, Драгољуб П. Антић, Слободан М. Јарчевић, *Измисљено досељавање Срба*, треће, кориговано и допуњено издање, Ганеша клуб – Београд,

ова измишљотина се и даље прештампава. У међувремену су и сами историчари бечко–берлинске школе одавно одбацили кривотворине о Србима као ненаучне и морално срамне, али су њихови српски следбеници ове „теорије“ прихватили као догмате верског учења У КОЈЕ СЕ НЕ СУМЊА И КОЈЕ СЕ НЕ СМЕЈУ ПРОВЕРАВАТИ!

Време је, дакле, да кривотворена и лажна историја падне. Још су Римљани били свесни природе истине: *Veritas immutabilis est, et perpetua* („Истина је непроменљива и вечна“). А љубав правих научника према истини је јача од наклоности према пријатељима: *Amicus Plato, sed magis amica veritas* („Платон ми је пријатељ, али ми је већи пријатељ истина“).

Зато ће историјска истина о српском роду, толико дуго скривана и фалсификована, пре или касније изаћи на светло дана. А за истину и правду никад није прекасно. Французи кажу: *Mieux vaut tard, que jamais* (срп. „Боље икад, него никад“).

Драган Р. Младенович

ФАЛСИФИКАЦИЈА ИСТОРИЈЕ СЕРБОВ

Резюме

Ущерб, который Тайная конвенция нанесла суверенитету государства Сербия, длилась до тех пор, пока правление короля Милана, однако, ущерб, который Тайная конвенция постоянно наносила и длится 140 лет, - это отказ сербов от исследования сербского прошлого и от написания сербской истории. Хотя это

2012. У овој изврсној студији налази се исцрпна библиографија непристрасних страних писаца и хроничара Старог, Средњег и Новог века који помињу Србе. Тему „досељавања“ обрађује и поглавље обима мање књиге под насловом *Лажна конструкција о досељавању Срба на Хелмско полуострво и њени ефекти у капиталном делу*: Јован И. Деретић, Драгољуб Антић, *Историја Срба и Руса*, друга књига, Ганеша-клуб, Београд, 2013, стр. 579–680.

прямо не требуется в Конвенции, сербское правительство снисходительно и великодушно предоставило написание сербской истории венским и берлинским ученым. Понятно, что они неправильно использовали историческую науку в геополитических целях. Так возникла теория иммиграции сербов (они называют их славянами) из некоторых карпатских болот в районе Дуная и Римской империи в начале 7 века, во время правления римского императора Ираклия (греч. Ηράκλειος, 575-641, г. правил с 610-641). Чаще всего упоминается 626 год, потому что тогда было нашествие авар и славян на Константинополь, поэтому эти события якобы обусловили иммиграцию этих дикарей на Балканы.

Ключевые слова: фальсификация истории, Сербь, История сербов, Тайная конвенция
